

Reactie van VACO op internet consultatie naar aanleiding van publicatie Wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering in verband met het verbeteren van de bestrijding van heling

VACO is de bedrijfstakorganisatie voor de banden- en wielenbranche in Nederland. We behartigen de belangen van honderden banden- en wielenbedrijven uit de gehele bedrijfskolom. De leden van VACO zijn ingedeeld in negen sectoren: productie, handel, bandenservice, bandeninzameling, -vernieuwing en -verwerking, industriebanden, landbouwbanden en wielen. Ruim 300 bedrijven met meer dan 720 vestigingen in de Nederlandse banden- en wielenbranche zijn bij ons aangesloten. Dit is ongeveer 90% van de branche. In de totale branche zijn circa 8.000 mensen werkzaam.

VACO onderschrijft het doel van dit wetsvoorstel dat bijdraagt aan het voorkomen en opsporen van heling en het voorkomen en bestrijden van de vermogensdelicten die daaraan ten grondslag liggen. VACO vreest echter dat dit wetsvoorstel kan gaan leiden tot aanzienlijke administratieve lasten voor een groot aantal bedrijven zonder dat dit significant bijdraagt aan de genoemde doelstellingen.

VACO pleit ervoor de administratieve lasten voor een groot aantal bedrijven tot het uiterste te beperken door in dit wetsvoorstel reeds criteria op te nemen die ertoe leiden dat uitsluitend die gebruikte en ongeregelde goederen in de toekomst moeten worden geregistreerd waarvan de pakkans van de heler en pleger van vermogensdelicten significant toeneemt.

Concreet denken wij aan de volgende criteria:

1. Gebruikte en ongeregelde goederen moeten enige waarde van betekenis hebben. Gebruikte en ongeregelde goederen die nauwelijks of geen waarde hebben (denk aan gebruikte goederen die als afval bij bedrijven worden achtergelaten).
2. Gebruikte en ongeregelde goederen die op gemeentelijke milieuwerven worden ingezameld behoeven door de betreffende inzamelingsbedrijven niet te worden geregistreerd.
3. Gebruikte en ongeregelde goederen waarvan de pakkans van heler en pleger van vermogensdelicten significant toeneemt door registratie. Gebruikte en ongeregelde goederen waarvan deze pakkans niet significant toeneemt behoeven niet te worden geregistreerd

Ad. 1. Gebruikte en ongeregelde goederen moeten enige waarde van betekenis hebben. Gebruikte en ongeregelde goederen die nauwelijks of geen waarde hebben (denk aan gebruikte goederen die als afval bij bedrijven worden achtergelaten).

In dit kader denken wij bijvoorbeeld aan lichtmetalen wielen voor personenauto's die door automobilisten worden vervangen door nieuwe exemplaren. Op jaarbasis worden globaal genomen in Nederland circa 300.000 (= 75.000 sets) lichtmetalen wielen gemonteerd. De automobilisten die deze nieuwe wielen kopen en laten monteren, laten de gebruikte wielen in bijna alle gevallen achter bij de montagebedrijven (garage-, schadeherstel- en bandenservicebedrijven = totaal circa 8.000 vestigingen). De montagebedrijven betalen deze automobilisten, uitzonderingen daargelaten, geen vergoeding voor het achterlaten van deze wielen. In de praktijk zijn deze wielen vaak al jarenlang in gebruik en zijn deze wielen tijdens de gebruiksfase in meer of mindere mate gecorrodeerd en beschadigd. Deze wielen hebben geen andere waarde dan de waarde van oud metaal. De garage-, schadeherstel- en bandenservicebedrijven accepteren deze gebruikte wielen momenteel als service richting de klant en voeren deze regelmatig af via erkende handelaren in oud metaal. Deze handelaren in oud metaal bieden deze wielen aan voor metaalrecycling. Dergelijke wielen opnemen in een digitaal register draagt niet bij aan het doel van dit wetsvoorstel en leidt wel tot aanzienlijke administratieve lasten voor circa 8.000 vestigingen.

Ad. 2. Gebruikte en ongeregelde goederen die op gemeentelijke milieuwerven worden ingezameld behoeven door de betreffende inzamelingsbedrijven niet te worden geregistreerd.

In dit kader denken wij b.v. aan particulieren die hun afgedankte banden en wielen aanbieden bij de gemeentelijke milieuwerven. Bandeninzamelingsbedrijven houden zich bezig met de inzameling van gebruikte banden bij garage- en bandenservicebedrijven, onder andere in het kader van het Besluit beheer autobanden. Tevens zamelt een aantal bandeninzamelingsbedrijven de gebruikte banden in bij gemeentelijke milieuwerven. Regelmatig zijn deze banden gemonteerd op lichtmetalen wielen van personenauto's. In dat geval nemen de bandeninzamelingsbedrijven de band-wielcombinaties mee en demonteren de banden van de wielen op hun eigen locatie. De waarde van deze wielen is echter nihil. Deze worden niet voor niets door particulieren bij milieuwerven als afval aangeboden.

- Ad. 3. Gebruikte en ongeregelde goederen waarvan de pakkans van heler en pleger van vermogensdelicten significant toeneemt door registratie. Gebruikte en ongeregelde goederen waarvan deze pakkans niet significant toeneemt behoeven niet te worden geregistreerd.

Wij zijn van mening dat de pakkans van de heler en pleger van vermogensdelicten in grote mate moet meewegen bij een besluit omtrent het verplicht registreren van gebruikte en ongeregelde goederen. In dit kader denken wij bijvoorbeeld aan lichtmetalen wielen voor personenauto's:

- Deze beschikken **niet** over unieke kenmerken zoals serienummers of registratienummers en zijn dus niet uniek identificeerbaar. Daarnaast worden de fastmover wielen in enorme aantallen geproduceerd. De productie en handel in wielen kent geen landsgrenzen. 100.000 stuks van één type vormt voor een wielenfabrikant geen uitzondering. De codering op deze wielen van hetzelfde type en maatvoering is exact gelijk. Wielen die op de Nederlandse markt worden gebracht zijn niet te onderscheiden van de wielen in het buitenland. Hoe meer wielen in het register worden opgenomen, hoe kleiner de kans dat een zoekactie in het register tot een treffer leidt. Immers zonder uniek registratienummer is een specifiek wiel niet te traceren en zal het zeer moeilijk zijn wettelijk en overtuigend aan te tonen dat een wiel is gestolen. Er zijn geen goede zoekcriteria voor lichtmetalen wielen denkbaar.
- Wij hebben van de politie begrepen dat er 900 aangiften op jaarbasis zijn gedaan voor diefstal van lichtmetalen wielen voor personenauto's. Ons inziens worden deze wielen niet aan garage-, schadeherstel- en bandenservicebedrijven verkocht. Deze zullen veelal door de dief onder een eigen auto of auto van een relatie worden gemonteerd. Dit mede gezien het feit dat een wiel slechts onder een beperkt aantal voertuigen kan worden gemonteerd als gevolg van de specifieke maatvoering. De maatvoering van het wiel moet immers toevallig net passen bij het voertuig. Dat vormt voor ons een extra reden te veronderstellen dat bij diefstal van lichtmetalen wielen, voorafgaand aan de diefstal, wordt afgestemd van welk voertuig de wielen worden gestolen opdat deze op een vergelijkbaar voertuig kunnen worden gemonteerd. Registratie van ontvangen gebruikte lichtmetalen wielen door garage-, schadeherstel- en bandenservicebedrijven zal de pakkans daardoor niet of nauwelijks vergroten.

Ons inziens kan het aantal aangiften van diefstal van lichtmetalen wielen van personenauto's duidelijk worden teruggedrongen door bij aanschaf van lichtmetalen wielen, tegen een geringe meerprijs, slotbouten te monteren. Hierdoor wordt diefstal van deze wielen ontmoedigd en wordt dit bezit beschermd. VACO is voornemens om de wederverkopers van lichtmetalen wielen in 2021 te stimuleren bij verkoop van lichtmetalen wielen slotbouten te verkopen opdat de kans op diefstal verder wordt beperkt.

Als garage- en bandenservicebedrijven vanuit boven bedoelde wetgeving verplicht worden om zich als opkoper / handelaar in te schrijven (DOL) en elke wiel in DOR te registreren dan zullen deze bedrijven er, mede gezien de aanzienlijke sancties bij overtreding van deze wet, wellicht voor kiezen de afgedankte wielen niet meer van klanten in te nemen. Zij zullen de automobilisten dan dringend adviseren de wielen mee te nemen en deze bij bijvoorbeeld de gemeentelijke milieuwerv in te leveren.

Ook de bandeninzamelingsbedrijven zullen deze wielen en band-wielcombinaties als gevolg van de verplichtingen, die uit boven bedoelde wetgeving voortvloeien, weigeren in te nemen.

In de Memorie van toelichting wordt opgemerkt dat de administratieve last voor ondernemers die voor de registratie van goederen in DOR gebruik maken van een webservice, waarmee een koppeling tussen hun bedrijfsadministratie en DOR tot stand wordt gebracht, 'tot nul gereduceerd' zal worden. Graag wijzen wij u erop dat onze leden niet beschikken over een aansluiting op de software van DOR. De eventuele investering in een dergelijke aansluiting voor slechts één product (bijvoorbeeld lichtmetalen wielen voor personenauto's) en de tijd die het registreren van lichtmetalen wielen voor personenauto's vergt, weegt niet op tegen de waarde die de ingenomen wielen als oud metaal opbrengen. Daarnaast bemoeilijkt de voorgeschreven bewaartermijn van vijf dagen voor de eerste 'opkoper' het op regelmatige basis afvoeren van de ingenomen wielen (bij verkoop van een set nieuwe wielen), die voor oud metaal worden aangeboden.

Garage- en bandenservicebedrijven hebben, de lichtmetalen wielen die zij van automobilisten in de afgelopen jaren hebben ingenomen, niet geregistreerd omdat zij ervan uitgingen dat afval dat door automobilisten werd achtergelaten niet behoefde te worden geregistreerd. Het huidige besluit wekt de indruk dat gebruikte goederen die als afval worden ingenomen, en in de Algemene maatregel van bestuur aangewezen categorieën van gebruikte en ongeregelde goederen zijn opgenomen, wel in het DOR dienen te worden geregistreerd. Daardoor zijn de lasten voor het vervullen van de registratieplicht via het DOR aanzienlijk zwaarder dan de lasten die voortvloeien uit de huidige registratieplicht. Dit in tegenstelling tot hetgeen gesteld is in de Memorie van toelichting.

Overigens wordt in de Memorie van toelichting gesproken over het verdienen aan het kopen en verkopen van gebruikte en ongeregelde goederen. Graag wijzen wij u erop dat de wielen, die de automobilisten bij garage- en bandenservicebedrijven achterlaten als gevolg van vervanging van lichtmetalen wielen, worden afgevoerd als afval (bij lichtmetalen wielen als oud metaal waarbij sprake is van slechts een zeer geringe metaal opbrengst). Er is tevens bij deze garage- en bandenservicebedrijven geen sprake van een beroep of gewoonte maken van het opkopen en handelen (beroeps- en bedrijfsmatig karakter) bij het innemen van het 'afval' van automobilisten, laat staan geld aan deze activiteit verdienen.

Graag maken wij onderstaand een vergelijking tussen:

- de stijging van de administratieve lasten als lichtmetalen wielen voor personenauto's in het DOR moeten worden geregistreerd: jaarlijks worden op de Nederlandse markt circa 75.000 sets nieuwe lichtmetalen wielen gebracht en ook circa 75.000 sets gebruikte wielen bij de garage- en bandenservicebedrijven achtergelaten. Als elke registratie van een set wielen globaal genomen 20 euro kost leidt dit tot een totale kostenpost van circa 1.500.000,- euro.
- de schade als gevolg van diefstal van circa 900 sets lichtmetalen wielen voor personenauto's op jaarbasis: 900 sets, uitgaande van exclusieve modellen, de standaard modellen leveren in gebruikte staat bijna niets op, x 150 euro per set = een totale kostenpost van circa 145.000,- euro.

Ons inziens wegen de administratieve lasten van de registratie van lichtmetalen wielen niet op tegen de kosten als gevolg van diefstal van deze lichtmetalen wielen. Los van het feit dat wij de kans bijzonder klein achten dat gestolen wielen worden geregistreerd (zoals eerder in dit stuk reeds door ons aangegeven).

Op basis van bovenstaande verzoeken wij u vriendelijk doch dringend om in het wetsvoorstel bovenstaande criteria op te nemen waardoor uitsluitend gebruikte en ongeregelde goederen in DOR moeten worden geregistreerd en gedurende 5 dagen bewaard waarbij de pakkans van de heler en pleger van vermogensdelicten significant is. Zoals eerder gesteld denken wij daarbij zeker aan lichtmetalen wielen voor personenauto's maar ook aan andere producten die bij reparatie/onderhoud van voertuigen als afval vrijkomen. Op deze wijze wordt een flinke lastenverzwaring voor een aanzienlijk aantal bedrijven voorkomen. Tevens wordt voorkomen dat gemeentelijke milieuwerven worden geconfronteerd met de ontvangst van aanzienlijk meer afval.

Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid nadere informatie te verstrekken.

Leiden, 21-12-2020